

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

2018.

**Mintaszámítások a támogatott lakhatás
térítési díj megállapításával kapcsolatban**

Jóváhagyta:

Nyitrai Imre
helyettes államtitkár

Kiadta:

Czibere Károly
államtitkár

1. A térítési díj számításánál használatos jogszabályok

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.),
- 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (a továbbiakban: Szakmai rendelet),
- 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló (a továbbiakban: Tr.),
- 2017. évi C. törvény Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről,
- 2008. évi III. törvény az 1 és 2 forintos címletű érmék bevonása következtében szükséges kerekítés szabályairól,
- 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételeiről (a továbbiakban: Ir.).

A támogatott lakhatás térítési díj megállapítása során a vonatkozó jogszabályi rendelkezések értelmében egyaránt figyelembe kell venni a támogatott lakhatásra és a bentlakásos intézményekre vonatkozó szabályozást. A térítési díj számításánál tisztába kell lenni azzal, mi számít **jövedelemnek¹**, és mi az, ami **nem vehető figyelembe²** az ellátásban részesülő esetében a személyi térítési díj meghatározásánál. Az intézményi ellátás nyújtásának megkezdését megelőzően az intézmény vezetője megvizsgálja az ellátást igénylő **havi jövedelmét, jelentős pénzvagyont és jelentős ingatlanvagyont** ápolást, gondozást nyújtó intézmény esetén.

Az intézményi ellátásért fizetendő személyi térítési díj meghatározása során meg kell állapítani az ellátást igénylőre vonatkozó jövedelemhányadot. Amennyiben teljes körű ellátást biztosít az intézmény az ellátott részére a jövedelemhányad nem haladhatja meg az ellátott havi jövedelmének 80%-át.³

- **Ha a jövedelemhányad eléri vagy meghaladja** az intézményi térítési díj összegét a személyi térítési díj az intézményi térítési díjjal megegyező összeg.
- **Ha a jövedelemhányad nem éri el** az intézményi térítési díj összegét:
 - de, az ellátott **jelentős pénzvagyonnal** rendelkezik a személyi térítési díj az intézményi térítési díjjal megegyező összeg azzal, hogy a jövedelemhányad és az intézményi térítési díj közötti különbséget a jelentős pénzvagyomból kell fedezni,
 - és az ellátott **nem rendelkezik jelentős pénzvagyonnal**, de **jelentős ingatlanvagyonnal** igen, akkor a személyi térítési díj a **jelentős ingatlanvagyon** kilencvenhatod részének és a jövedelemhányadnak az összege, de legfeljebb az intézményi térítési díjjal megegyező összeg.

¹ Szt. 4. § (1)

² Tr. 26. § (1)

³ Szt. 117. § (2)

2. A példákban szereplő térítési díj számításánál használatos fogalmak

Komplex szükségletfelmérés⁴: A támogatott lakhatás a komplex szükségletfelmérés eredménye alapján biztosítható. A komplex szükségletfelmérést az igénybevevőnek a szolgáltatást megalapozó körülményeiben történt változás esetén, de legkésőbb az első szükségletfelmérés időpontját követő másfél év múlva, ezt követően pedig legalább háromévente meg kell ismételni.

A komplex szükségletfelmérés alapján kell meghatározni a szolgáltatási elemeket és azok óraszámát⁵.

Szolgáltatási elemek: A támogatott lakhatás során végzett tevékenységek a Szakmai rendeletben meghatározott szolgáltatási elemekbe sorolhatóak, amelyek az adott szervezet szakmai programjában is meghatározásra kerülnek.

„Az egyes szolgáltatási elemek párhuzamosan is nyújthatók, és dokumentálhatók, ez összefügg azzal is, hogy milyen kompetenciákkal rendelkező munkatársakkal biztosítjuk szolgáltatásainkat. Egy adott tevékenységet az adott igénybevevő vonatkozásában egy szolgáltatási elembe kell sorolni.

Mi segít eldönteni, hogy bizonyos tevékenységet melyik szolgáltatási elembe soroljuk be?

- A végzett tevékenység,
- a végzett tevékenység célja,
- az alkalmazott módszerek és eszköztár,

a tevékenységet végző kompetenciája (A szolgáltatási elemeken belül végezhető tevékenységek, valamint az ehhez kapcsolódó munkakörök az FSZK honlapján, illetve az alábbi linken megtalálható:

<http://fszk.hu/hir/tervezesi-segedanyag-a-kivaltasban-reszt-vevo-intezmenyek-reszere/>

- eseti jelleggel végeztem, vagy egy folyamat részeként,
- a segítő bevonódásának (nem érzelmi) mértéke (önállóan, felügyelettel, segítséggel),
- a cél elérését szolgáló folyamatban végzett tevékenységek túlsúlya.”⁶

Megállapodás: Az ellátás igénybevételének megkezdése előtt az állami fenntartású intézmény esetén az intézményvezető, egyházi fenntartású és nem állami fenntartású intézmény esetén a fenntartó vagy az általa megbízott személy az ellátást igénylővel, illetve törvényes képviselőjével írásban megállapodást köt⁷. A megállapodásnak

⁴ 110/B. § (1)

⁵ Szt. 75.§ (7)

⁶ Szakmai ajánlás idősek nappali ellátása szolgáltatást biztosítók számára: Szolgáltatási elemek a gyakorlatban

⁷ Szt. 94/C. §

tartalmaznia kell a Szt. 94/C. (3) bekezdésén túl a Szt. 75. § (1) bekezdés d) pontja szerinti szolgáltatási elemek meghatározását is.

Egyéni szolgáltatási terv: a komplex szükségletfelmérés eredményén és tartalmán alapul. Az egyéni szolgáltatási tervet a szolgáltatás nyújtásának kezdő időpontjától számított három hónap elteltével felül kell vizsgálni, majd ezt követően legalább félévente értékelni, és szükség esetén - a komplex szükségletfelmérés eredményére és tartalmára figyelemmel - módosítani kell⁸.

A támogatott lakhatás intézményi térítési díja a Tr. 28. § (4) bekezdése szerinti lakhatási költségekből, és a komplex szükségletfelmérés alapján az Szt. 75. § (1) bekezdés d) pontja szerint igénybe vett egyéb szolgáltatások térítési díjából adódik össze. A térítési díj függ az ellátott szükségletfelmérése alapján igényelt szolgáltatásoktól. A szolgáltatás **személyi térítési díja** akkor érheti el az Szt. 117. § (2a) bekezdés b) pontja szerinti mértéket (80%-os terhelhetőség), ha az ellátottnak a komplex szükségletfelmérés eredményeként az Szt. 67. § (1) bekezdése szerinti teljes körű ellátást kell nyújtani.

Lakhatási költség⁹: fűtés-, áram-, gáz-, víz- és csatornaszolgáltatás, szemétszállítás, közös költség együttes összege.

Az intézményi térítési díjat és a személyi térítési díjat a támogatott lakhatásban:

- **ellátási napra** vetítve kell meghatározni: étkeztetés,
- **szállítási kilométerre** vetítve kell meghatározni: szállítás,
- **órára** vetítve kell meghatározni: felügyelet, gondozás, készségfejlesztés, tanácsadás, pedagógiai segítségnyújtás, gyógypedagógiai segítségnyújtás, háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás esetén.¹⁰

A támogatott lakhatás keretében nyújtott szolgáltatási elemek a tevékenységek végzésével kerülnek megvalósításra, azonban a térítési díj számításánál is csak a **tényleges, tartalommal felruházott, szakmai szabályozókban meghatározottak szerint végzett tevékenységeket** lehet dokumentálni az egyénre. Például nem minősül tanácsadás szolgáltatási elemnek, ha a folyóson jelzem az ellátottnak havi jövedelme felvételekor, hogy ne költse el azt azonnal. Ezzel szemben tanácsadás az, ha az ellátott kérésére, a pénze beosztására együtt készítünk egy tervet, és a terv magvalósulását együtt folyamatosan figyelemmel kísérjük, tanácsokkal látjuk el e téren döntési alternatívákat kínálva számára.

A térítési díj számítása során is figyelembe kell venni, hogy a szolgáltatási elemek szoros kapcsolatban állnak egymással, de mégis önálló egységet alkotnak. A szolgáltatási elemek a tevékenységeknél átfogóbb kategóriák. Vannak szolgáltatási

⁸ Szakmai rendelet 12/A. §

⁹ Tr. 28.§ (4)

¹⁰ Ir. 3. § g) bekezdés

elemek, amelyeket egyénileg és vannak, amelyeket csoportosan is nyújthatunk, de a csoportos tevékenységek végzése esetében, a csoport létszámmal osztani kell a csoportra fordított összidőt.

A komplex szükségletfelmérés alapján megállapított szolgáltatási elemeknek és óraszámoknak meg kell jelennie és meg kell egyeznie a megállapodásban, az egyéni szolgáltatási tervben és a személyi térítési díj megállapításánál. Ügyelni kell arra is, hogy az ellátott számára a támogatott lakhatás részeként ténylegesen nyújtott szolgáltatási elemek mennyisége (nap, km, óra) nem lehet több, mint a komplex szükségletfelmérés alapján az egyéni szolgáltatási tervben és megállapodásban rögzített mennyiség.

Kevesebb abban az esetben lehet az egyéni szolgáltatási tervben megállapított szolgáltatási elem mennyisége, ha, például az ellátott kórházi kezelésen vesz részt, vagy távol van, mivel ezekben az esetekben előfordulnak olyan szolgáltatási elemek, amelyeket nem biztosítunk, vagy nem a meghatározott mennyiségben nyújtunk. Például kórházi kezelés alatt nem nyújtjuk a gondozást, de tanácsadást elképzelhető, hogy igen, hiszen szüksége lehet az ellátottnak tanácsadás biztosítására. Így a komplex szükségletfelmérés alapján megállapított gondozási szolgáltatási elem óraszámát nem számolhatjuk el a térítési díj számításánál, de a tanácsadást igen.

A térítési díj megállapításához lényeges a **költőpénz** és az **ellátmány** fogalmának és szabályainak ismerete. A költőpénz és az ellátmány együttesen az ellátásra jogosult számára az egyéni szükségleteinek, illetve az ellátott szükségleteinek egyéni vásárlás keretében történő fedezésére szolgál.

Költőpénz¹¹:

Az intézménynek költőpénz kell biztosítani az ellátott számára:

- 16 év fölötti ellátott részére, amennyiben jövedelemmel nem rendelkezik,
- ha a térítési díjat jövedelem hiányában kizárólag a tartásra köteles és képes személy fizeti meg,
- vagy, ha a térítési díjat az ellátott vagyona terhére állapították meg, ebben az esetben a költőpénzt a térítési díj szabályai szerint lehet az ingatlanra terhelni.

Költőpénz havi összege minimum:

- az öregségi nyugdíj legkisebb összegének a 20%-a (2018. évben: 5.700,- Ft)
- vagyon terhelés esetén az öregségi nyugdíj legkisebb összegének a 30%-a (2018. évben: 8.550,- Ft)
- A térítési díjat úgy kell megállapítani, hogy az ellátásra jogosult részére legalább a költőpénz összege visszamaradjon, az ellátottnak ezt az összeget el nem érő jövedelmét a költőpénz összegére ki kell egészíteni.
- Ha az ellátott gondnokság alatt áll, gondnoka köteles a jövedelemmel vagy készpénzvagyonnal rendelkező gondozott részére a fenti költőpénzt biztosítani;

¹¹ Szt. 117/A. §

ez a személyes gondoskodásban részesülő, gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló kiskorúak esetében is alkalmazandó.

Ellátmány¹²:

Együttélés szabályaiban meghatározott összegben és elszámolási szabályok mellett havi ellátmányt biztosít az intézmény az ellátott részére a szükségleteinek egyéni vásárlás keretében történő fedezésére, ha az ellátott jövedelemmel nem rendelkezik, vagy a személyi térítési díj eléri az ellátott havi jövedelmének 80%-át.

A fenntartó ingyenes¹³ ellátásban részesíti azt az ellátottat, aki jövedelemmel nem rendelkezik, valamint jelzálog alapjául szolgáló pénz és ingatlanvagyonnal nem rendelkezik, tartásra köteles hozzátartozója nincs.

Méltányosság¹⁴: a személyi térítési díj összege önkormányzati intézmény esetén a fenntartó rendeletében foglaltak szerint, egyéb esetben a fenntartó döntése alapján csökkenthető, illetve elengedhető, ha a kötelezett jövedelmi és vagyoni viszonyai ezt indokoltá teszik.

Ezeknek az alapvető szabályoknak az ismerete szükséges ahhoz, hogy végiggondoljuk a példákban szereplő térítési díj számításával kapcsolatos feladatokat, amelyhez néhány példával szeretnénk hozzájárulni.

¹² Szt. 117. § (2c)

¹³ Szt. 114. § (3)

¹⁴ Szt. 115. § (3)

3. Intézményi térítési díj

A példában szereplő intézmény fenntartója az önköltség számítása alapján 2018. április 1-től az intézményi térítési díjat az alábbiak szerint állapította meg a fogyatékos személyek támogatott lakhatása vonatkozásában¹⁵:

A támogatott lakhatás intézményi térítési díja		
lakhatási szolgáltatás intézményi térítési díja	22 000	Ft/hó/fő
A nyújtott szolgáltatások intézményi térítési díja		
készségfejlesztés	600	Ft/óra/fő
tanácsadás	350	Ft/óra/fő
gondozás	600	Ft/óra/fő
háztartáspótló segítségnyújtás	550	Ft/óra/fő
felügyelet	200	Ft/óra/fő
szállítás	50	Ft/km/fő
étkeztetés ¹⁶	1 000	Ft/nap/fő
Saját fenntartásában álló szociális szolgáltatást nyújtó szolgáltatóval nyújtott szolgáltatások (pedagógiai-gyógypedagógiai segítségnyújtást)	700	Ft/óra/fő

Ellátmány	15.000.- Ft/hó
-----------	----------------

Abban az esetben, amikor az intézmény nem teljes körű ellátást biztosít az igénylő részére, a személyi térítési díj megállapításának több lehetséges megoldása is kínálkozik.

¹⁵ Szt. 115. § (1)-(2) bekezdés, Plusz Tr. 3. § g) pont.

¹⁶ A jelenlegi példában az étkeztetést; reggelit, ebédet, vacsorát együttesen biztosítja az intézmény, de természetesen az intézményriek lehetősége van csak ebéd, vagy a háromszori étkezés külön-külön biztosítására is.

Fontos azonban, hogy az ezekben az esetekben alkalmazandó eljárás során legyünk figyelemmel a szolgáltatás fenntarthatóságára, de ugyanakkor a jogalkotó ellátás céljára vonatkozó alapvetése is érvényesüljön, azaz az ellátottak rehabilitációs irányelvei továbbra is kiemelten jelenjenek meg.

A fentiek alapján például az intézmény fenntartója dönthet úgy is, hogy azokban az esetekben, amikor nem történik teljes körű ellátás biztosítása, az igénybevevő havi jövedelmét csak annak bizonyos %-áig tekinti terhelhetőnek. (Ez az összeg lehet kevesebb, ha a komplex szükségletfelmérés eredménye alapján az ellátott számára nyújtott szolgáltatási elemek egy hónapra számított összege és a lakhatási költség együttes összege nem éri el ezt a mértéket).

4. Az intézményi ellátásért fizetendő személyi térítési díj

A támogatott lakhatás személyi térítési díja:

- lakhatási költségekből,
- a komplex szükségletfelmérés alapján az igénybe vett egyéb szolgáltatások térítési díjából adódik össze.¹⁷

A személyi térítési díj nem haladhatja meg az intézményi térítési díj összegét.

A kötelezett által fizetendő személyi térítési díj összegét az intézményvezető konkrét összegben állapítja¹⁸ meg (A komplex szükségletfelmérés alapján felmért szolgáltatási elem vonatkozásában megállapított mennyiség szorozva a fenntartó által ezekre vonatkozóan egy egységre megállapított díj összegével; az így kapott szükséglet elemenként megállapított havi díjak összeadásra kerülnek. Ebből határozható meg a személyi térítési díj az ellátott jövedelmének terhelhetőségét figyelembe véve.), és annak a legmagasabb összegéről és az ellátmány szabályairól írásban tájékoztatja az ellátás igénylőt.

Ha az igénybevevő állapotában változás történik újabb komplex szükségletfelmérés felvétele válhat szükségessé. Amennyiben ez az ellátásra való jogosultságot nem érinti, csak a szolgáltatási elemek és óraszámok területén történt változás, akkor a továbbiakban ez lesz az alapja a térítési díj számításának.

¹⁷ Tr. 25.§ (1)

¹⁸ Szt. 115.§ (2a)

A térítési díjat az igénybevétel napjától havonta, a tárgyhót követő hónap 10-ig kell befizetni¹⁹, amely a lakhatási szolgáltatások és az előző hónapban ténylegesen igénybe vett szolgáltatási elemekre jutó díj együttes összege.²⁰

Fontos megjegyezni, hogy a személyi térítési díjat az igénybevevő a támogatott lakhatás intézménynek fizeti meg, még abban az esetben is ha, az intézmény az adott szolgáltatási elemeket kiszereződés útján biztosítja.

5. Mintaszámítások

5.1. Maximális 80%-os terhelhetőségi eset, ahol az ellátott étkeztetést is kap és az intézményi térítési díjjal megegyező személyi térítési díjat képes fizetni.

<i>Vára Kozsó számára a személyi térítési díj megállapítása szempontjából az alábbi havi jövedelmek vehetők figyelembe</i>		<i>Ft/hó</i>
munkabér		48 769
rokkantsági ellátás		62 930
összes jövedelem		111 699

A személyi térítési díj számítás módja		<i>Ft/hó</i>
lakhatás költsége		22 000
étkeztetés (30 nappal számolva)		30 000
egyéb szolgáltatás költsége a komplex szükségletfelmérés alapján		37 350
összesen		89 350

¹⁹ Tr. 31. § (1)

²⁰ Szt. 117. § (2a)

Egyéb szolgáltatás költségének részletes ismertetése:

Támogatott lakhatás részeként nyújtott szolgáltatási elemek a tényleges igénybevétel alapján a tárgy hónapban	Ft/hó
készségfejlesztés - 8 óra	4 800
tanácsadás - 10 óra	3 500
gondozás - 12 óra	7 200
háztartáspótló segítségnyújtás - 11 óra	6 050
felügyelet - 21 óra	4 200
szállítás - 92 km	4 600
Saját fenntartásában álló szociális szolgáltatást nyújtó szolgáltatóval nyújtott szolgáltatás: pedagógiai segítségnyújtást - 4 óra	2 800
Saját fenntartásában álló szociális szolgáltatást nyújtó szolgáltatóval nyújtott szolgáltatás: gyógypedagógiai segítségnyújtást - 6 óra	4 200
összesen	37 350

Az intézmény által biztosított ellátás:

Ellátmány	0.- Ft/hó
Költőpénz	0.- Ft/hó

Az ellátásra jogosult a komplex szükségletfelmérés szerint teljes körű ellátást kap, ezért jövedelmének 80%-áig terhelhető, amely jelen esetben 89.359,-Ft/hó. A személyi térítési díja tartalmazza a lakhatási költségeket és egyéb szolgáltatási költségeket. Egyéb szolgáltatások költsége alatt a komplex szükségletfelmérésen alapuló szolgáltatási elemek napi, havi igénybevételéből adódó térítési díjat értjük. Az ellátott képes az intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj megfizetésére.

Az ellátottnak a térítési díj megfizetése után visszamaradó pénzüsszegéből a költőpénz is rendelkezésre áll, ezért az intézmény ezt számára nem fizeti. A személyi térítési díj nem éri el az ellátott havi jövedelmének 80%-át, ezért az intézménynek nem kell ellátmányt biztosítani az ellátott számára.

5.2. Maximális 80%-os terhelhetőségi eset, ahol az ellátott étkeztetést is kap és az intézményi térítési díjnál alacsonyabb személyi térítési díjat képes fizetni.

Támogatott Latabár számára a személyi térítési díj megállapítása szempontjából az alábbi havi jövedelmek vehetők figyelembe	Ft/hó
munkabér	48 769
rokkantsági ellátás	62 930
összes jövedelem	111 699

A személyi térítési díj számítás módja	Ft/hó
lakhatás költsége	22 000
étkeztetés (30 nappal számolva)	30 000
egyéb szolgáltatás költsége a komplex szükségletfelmérés alapján	43 300
összesen	95 300

Egyéb szolgáltatás költségének részletes ismertetése:

Támogatott lakhatás részeként nyújtott szolgáltatási elemek a tényleges igénybevétel alapján a tárgy hónapban	Ft/hó
készségfejlesztés – 13 óra	7 800
tanácsadás - 12 óra	4 200
gondozás – 12 óra	7 200
háztartáspótló segítségnyújtás – 11 óra	6 050
felügyelet. – 14 óra	2 800
szállítás. – 112 km	5 600
Saját fenntartásában álló szociális szolgáltatást nyújtó szolgáltatóval nyújtott szolgáltatás: pedagógiai segítségnyújtást – 5 óra	3 500
Saját fenntartásában álló szociális szolgáltatást nyújtó szolgáltatóval nyújtott szolgáltatás: gyógypedagógiai segítségnyújtást – 9 óra	6 300
összesen	43 300

Az intézmény által biztosított ellátás:

Ellátmány	15.000.- Ft/hó
Költőpénz	0.-Ft/hó

Az ellátásra jogosult a komplex szükségletfelmérés szerint teljes körű ellátást kap, ezért jövedelmének 80%- áig terhelhető, amely jelen esetben 89.359,-Ft/hó, azonban a számára megállapított havi személyi térítési díj 95.300,-Ft/hó. A példa alapján az ellátásra jogosult személy nem képes megfizetni az intézményi térítési díjjal megegyező személyi térítési díjat. Azért, hogy a fennmaradó különbözet megfizetésre kerüljön, figyelembe kell venni a bentlakásos intézményekre vonatkozó szabályokat is²¹, ezért a következő lehetőségeket szükséges számba venni:

a) ha jelentős pénz vagy ingatlanvagyonnal rendelkezik az ellátásra jogosult a különbözetet ennek terhére kell megállapítani, akkor így kerül kiegészítésre a különbözet²²,

b) ha nem rendelkezik jelentős pénz vagy ingatlanvagyonnal, de más személy vállalja a mindenkori intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj megfizetését, illetve az intézményi térítési díj és a számára megállapítható személyi térítési díj különbözetének megfizetését²³.

c) Ha tartós bentlakásos intézményi ellátás esetén az ellátott jelentős pénz- vagy ingatlanvagyonnal nem rendelkezik, és a térítési díj megfizetését a 68/B. § (1) bekezdése vagy a 117/B. § (1) bekezdése szerint más személy sem vállalja, de az ellátottnak van nagykorú, vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermeke a jövedelemhányad - a 117/B. § (2) bekezdése szerinti esetben a más által vállalt személyi térítési díj - és az intézményi térítési díj közötti különbözet megfizetésére az erre irányuló, (2) bekezdés szerinti megállapodás alapján a gyermek köteles.²⁴ Ha a megállapodás nem jön létre a fenntartó a bíróságtól kérheti, hogy a Ptk. rokонтartásra irányadó szabályai alapján tartásra köteles és képes gyermeket tartási kötelezettsége és képessége mértékével arányban állóan a díjkülönbözet megfizetésére.

Ezek hiányában az igénybevevő a rendszeres jövedelme alapján fizet személyi térítési díjat.

²¹ Szt. 75.§ (9),

²² Szt. 117. § (4)-(7)

²³ Szt. 117/B. §

²⁴ Szt. 117/D.

Figyelemmel a fenti lehetőségekre a költőpénz rendelkezésre állása az alábbiak szerint történik:

Az a) pont esetében, ha vagyonnal rendelkezik az ellátott, annak terhére kell megállapítani a költőpénzt, és összege nem lehet kevesebb a tárgyév január 1-jén érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegének 30 %- nál.

A b) pont esetében, amikor vállalással történik a térítési díj megfizetése, a költőpénzre vonatkozó szabályokat nem kell alkalmazni²⁵.

A c) pont esetében, amikor a vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermek fizeti meg a díjkülönbözetet, a költőpénzt nem kell biztosítani a kötelezettnek, mert a díjkülönbözetet megfizető gyermekre a térítési díjat megfizető más személyre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni²⁶.

A d) pont esetében, mivel az ellátottnak nincs egyéb figyelembe vehető pénz- vagy ingatlanvagyon, a jövedelme alapján a maximálisan elérhető személyi térítési díj 89.359,-Ft. A kerekítés²⁷ szabályait figyelembe véve, ez az összeg 89.360,-Ft lenne, de a maximális (80%-os) terhelhetősége alapján a számára megállapított fizetendő személyi térítési díj összege **89.365,-Ft.**

Mivel az ellátott számára fennmaradó összeg fedezi a költőpénzt, ezért ezt nem kell biztosítani az ellátott számára. A személyi térítési díj eléri az ellátott havi jövedelmének 80%-át, ezért az intézményvezetőnek az együttélés szabályaiban rögzítettek szerint ellátmányt kell biztosítania az ellátott számára.

²⁵ Szt. 117/B. §

²⁶ Szt. 117/D. § (5)

²⁷ 2008. évi III. törvény az 1 és 2 forintos címletű érmék bevonása következtében szükséges kerekítés szabályairól

5.3. Nem áll fent a maximális 80%-os terhelhetőség, nem kér étkeztetést, az intézményi térítési díjjal megegyező személyi térítési díjat képes fizetni.

<i>Lakhatás számára a személyi térítési díj megállapítása szempontjából az alábbi havi jövedelmek vehetők figyelembe</i>		Ft/hó
rokkantsági ellátás		62 930
fogyatékosági támogatás		25 825
összes jövedelem		88 755

A személyi térítési díj számítás módja		Ft/hó
lakhatás költsége		22 000
egyéb szolgáltatás költsége a komplex szükségletfelmérés alapján		31 250
összesen		53 250

Egyéb szolgáltatás költségének részletes ismertetése:

Támogatott lakhatás részeként nyújtott szolgáltatási elemek a tényleges igénybevétel alapján a tárgyhónapban		Ft/hó
készségfejlesztés – 11 óra		6 600
tanácsadás – 12 óra		4 200
gondozás – 10 óra		6 000
háztartáspótló segítségnyújtás – 11 óra		6 050
felügyelet – 24 óra		4 800
szállítás - 72 km		3 600
összesen		31 250

Az intézmény által biztosított pénzellátás:

Ellátmány	0.- Ft/hó
Költőpénz	0.- Ft/hó

Az ellátott az intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díjat képes megfizetni. Az intézménynek a komplex szükségletfelmérés alapján nem szükséges biztosítani a

teljes körű ellátást. A példában leírt esetben az ellátott 53.250,-Ft személyi térítési díjat fizet meg, mivel ez az összeg nem éri el az összjövedelmének 80%-át.

Az ellátottnak a térítési díj megfizetése után visszamaradó pénzösszegéből a költőpénz is rendelkezésre áll. Ebben az esetben az intézmény által fizetendő ellátmányra nem jogosult, mivel nem részesül teljes körű ellátásban, ezt maga biztosítja az ellátott.

5.4. Nem áll fent a maximális 80%-os terhelhetőség, nem kér étkeztetést, az intézményi térítési díjnál alacsonyabb személyi térítési díjat képes fizetni.

<i>Ellátotti Lotti számára a személyi térítési díj megállapítása szempontjából az alábbi havi jövedelmek vehetők figyelembe</i>	Ft/hó
rokkantsági ellátás	34 037
fogyatékosági támogatás	26 813
összes jövedelem	60 850

A személyi térítési díj számítás módja	Ft/hó
lakhatás költsége	22 000
egyéb szolgáltatás költsége a komplex szükségletfelmérés alapján	29 800
összesen	51 800

Egyéb szolgáltatás költségének részletes ismertetése:

Támogatott lakhatás részeként nyújtott szolgáltatási elemek a tényleges igénybevétel alapján a tárgyhónapban	Ft/hó
készségfejlesztés – 10 óra	6 000
tanácsadás – 8 óra	2 800
gondozás – 11 óra	6 600
háztartáspótló segítségnyújtás – 10 óra	5 500
felügyelet – 30 óra	6 000
szállítás – 58 km	2 900
összesen	29 800

Az intézmény által biztosított pénzellátás:

Ellátmány	0.- Ft/hó
Költőpénz	0.- Ft/hó

A példában szereplő ellátást igénybevevő részére az intézmény nem biztosít teljes körű ellátást. Az ellátott részére, a komplex szükségletfelmérés alapján kiszámított személyi térítési díj 51.800,-Ft lenne, de ez az összeg meghaladja a jövedelmének a 80%-át, amely 48.680,-Ft. Tekintettel arra, hogy az ellátott nem teljes körű ellátásban részesül, a megállapított személyi térítési díj nem érheti el ezt a mértéket (48.680,-Ft). A fizetendő személyi térítési díj ennél alacsonyabb összeg lehet, vagyis a kerekítés szabályait figyelembe véve a 80%-tól lefele el lehet térni. (Ezekben az esetekben a térítési díj számításánál fokozottan figyelemmel kell kísérni a rehabilitációs irányelvek érvényesülését, hiszen az önálló, önrendelkező életvitel egyik elengedhetetlen feltétele az önálló pénzkezelés lehetőségének biztosítása, melynek kialakítása az ellátott egyéni, vagy támogatott döntéshozatalán alapul. Amennyiben csak a költőpénz összegét tudjuk meghagyni az ellátott számára, akkor nagyon szűkre szabjuk az élete e területének irányítását.)

A fenti példában az ellátást igénylő jövedelméből fennmaradó összeg a költőpénzt is fedezi. A jogszabályi előírások értelmében az ellátmány intézmény által történő biztosítására nem jogosult.

5.5. Ingyenes ellátásban kell részesíteni az igénybevevőt

A fenntartó ingyenes ellátásban részesíti azt az ellátottat, aki jövedelemmel nem rendelkezik, valamint jelzálog alapjául szolgáló vagyona, térítési díj fizetésére kötelezett nagykorú, vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermeke nincs²⁸.

Beköltöző Bertold számára a személyi térítési díj megállapítása szempontjából az alábbi havi jövedelmek vehetők figyelembe

	0,-Ft
összes jövedelem:	0,-Ft

A személyi térítési díj számítás módja	Ft/hó
lakhatás költsége	22 000
egyéb szolgáltatás költsége a komplex szükségletfelmérés alapján	25 100
összesen	47 100

²⁸ Szt. 114. §(3)

Egyéb szolgáltatás költségének részletes ismertetése:

Támogatott lakhatás részeként nyújtott szolgáltatási elemek a tényleges igénybevétel alapján a tárgyhónapban	Ft/hó
készségfejlesztés – 10 óra	6 000
tanácsadás – 8 óra	2 800
gondozás – 6 óra	3 600
háztartáspótló segítségnyújtás – 8 óra	4 400
felügyelet – 30 óra	6 000
szállítás – 46 km	2 300
összesen	25 100

Az intézmény által biztosított pénzellátás:

Ellátmány	15.000.- Ft/hó
Költőpénz	5.700.-Ft/hó

Ebben a példában az ellátott jövedelemmel nem rendelkezik, számára az ellátást ingyenesen kell biztosítani. A rokkantsági járadék megállapítása még folyamatban van az ellátott számára, amennyiben rendszeres pénzellátás kerül megállapításra, a jogosultság kezdő napjától személyi térítési díj megfizetésére kötelezhető²⁹.

A jelenlegi példa alapján az intézménynek a 16 év fölötti ellátott részére költőpénzt kell biztosítania a személyes szükségleteinek fedezésére, valamint ellátmányt is az Együttélés szabályaiban meghatározottak szerint.

Néhány szempont, amelynek érvényesülését javasolt figyelembe venni a térítési díj megállapításánál:

- A térítési díj számítási módjának meghatározásakor is szem előtt kell tartanunk, hogy a támogatott lakhatás szolgáltatás nyújtása esetében az ellátott életminőségének javítása a cél, amely az egyén önálló és önrendelkező életvitelében, szociális kapcsolataiban, személyes fejlődésében mérhető, ezért a szolgáltatásnyújtás irányában megfogalmazott elvárás a lakó igényeihez igazodó támogatás, rugalmas és egyénre szabott szolgáltatás nyújtása.
- A költséghatékonyságot tekintve is egyik fő szempontunk az egyszerűsítés, a folyamat átláthatóvá tétele. A túlzottan bonyolult számítási módok választása

²⁹ 115.§ (7)

indokolatlanul megnöveli a térítési díjak havi elszámolására fordítandó időt, ugyanakkor nem eredményez gazdasági szempontból többlet bevételt. Mindemellett az ellátást igénybevevő számára is nehezen átláthatóvá teszi az elszámolást. Választhatunk például mindenkire általánosan alkalmazható szabályozást egységes jövedelemhányad határ, vagy szolgáltatási elemenként differenciált jövedelemhányad határ megállapításával, de természetesen dönthet a szolgáltató az egyedi esetekhez rendelt térítési díj megállapítás szabálya mellett is. Ezekben az esetekben is javasolt annak meghatározása, hogy amennyiben nem teljes körű ellátásban részesül az igénybevevő, és a jövedelme kevesebb, mint 80%-ban terhelhető, akkor hány százalékáig fogja azt a személyi térítési díjjal terhelni az adott szolgáltató. Ezzel támogatjuk a rehabilitációs irányelveket, az ellátott **önálló, és önrendelkező életvitelét, személyes fejlődését is segítve.**